

Vår saksbehandler: Ragnhild Skarholt Bølviken
Direkte tlf: 23 30 27 10
E-post: rsk@udir.no

Vår
dato: 18.12.14
Vår referanse:
2014/16

Deres
dato:
Deres
referanse:

Referat rådsmøte 27.-28 november 2014 / FRNA

Tid: Torsdag 27. november kl 10.00 – 15.00
Fredag 28. november kl 9.00-12.00

Sted: Utdanningsdirektoratet, Schweigaardsgate 15 b, Oslo.
Møterom 10, 1. etg

Tilstede:	Forfall:
Arvid Eikeland, leder	Kim Unstad
Petter Nilsen, nestleder 1	Inger Anita Smuk
Trine-Merethe Paulsen, nestleder 2	Astrid Mikalsen (fødselspermisjon)
Robert Skarpmes (vara for Astrid Mikalsen)	
Bodil Onsaker Berg (deltok dag 2)	
Sigrun Bergseth (vara for Bodil Onsaker Berg, deltok dag 1)	
Solfrid Marthiniussen	
Kai Raundalen	
Randi Eikevik	
Habiba Elisabeth Stray (deltok dag 1)	
Daniela Dobbert	
Solveig Skogs	
Terje Bolstad (vara for Kim Unstad)	
Knut-Eirik Svendsen (deltok dag 1)	
Ragnhild Skarholt Bølviken, rådssekretær	

Dagsorden for møtet 5 - 2014

1.5.14 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:
Godkjent

2.5.14 Godkjenning av referat fra rådsmøte 22. oktober 2014

Vedtak:
Godkjent

3.5.14 Høringer og bestillinger til FRNA

3.5.14a Oppdrag til de faglige rådene – vurdere overgang fra studieforbereende til yrkesfaglig utdanningsprogram

I Meld. St. 20 (2012-13) *På rett vei* ønsker Kunnskapsdepartementet å samle erfaringer med overganger fra studieforbereende til yrkesfaglige utdanningsprogrammer og videre vurdere å legge denne muligheten inn i tilbudsstrukturen.

Som et ledd i denne oppfølgingen ønsker direktoratet at de faglige rådene vurderer *overgang fra studieforbereidende til yrkesfaglig utdanningsprogram*, og kommer med innspill til dette. Frist for tilbakemelding til Utdanningsdirektoratet er 20. desember 2014.

Saken ble diskutert på rådsmøtet 22. oktober (se utkast til referat for stikkord fra diskusjonen), og det ble gjort følgende vedtak:

Det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av Kim Unstad, Habiba Stray, Solfrid Marthiniussen og Knut-Erik Svendsen. Kim leder gruppa. Gruppa skal selv vurdere om det er behov for å invitere læreplanavdelingen i direktoratet til neste rådsmøte. Gruppa skal komme opp med noen forslag til neste rådsmøte, som sendes til sekretæren innen 19. november.

Arbeidsgruppa har utarbeidet et utkast til svar, som ble gjennomgått på rådsmøtet. Saken ble også drøftet mer generelt.

Følgende ble spilt inn i diskusjonen:

- Problemstillingen er den samme som ved øvrige kryssløpssøknader rådet har mottatt. Er kryssløp faglig forsvarlig?
- Det er allerede mulig med individuell vurdering, men dette bør ikke innføres som en generell rett
- Er det en katastrofe å bruke et år ekstra på opplæringen?
- Det er behov for mer veiledning i forhold til de muligheter som finnes – det bør lages en veiledning
- Norsk ungdom ønsker å gjøre seg tidlig ferdig med utdanning, og komme ut i jobb
- FRNA ser ikke denne muligheten som relevant innenfor Naturbruk

Vedtak:

Sekretæren supplerer innspillet utarbeidet av arbeidsgruppa, med utgangspunkt i innspillene på rådsmøtet. Sekretæren sender det nye utkastet til AU, som får ansvar for å godkjenne innspillet, før sekretæren sender innspillet inn innen 20. desember 2014.

3.5.14b Oppdrag til faglige råd - splitting Vg2

Som et ledd i behandlingen av Meld. St 20 *På rett vei*, ønsker direktoratet tilbakemelding fra de faglige rådene om fordypningsmuligheter i de respektive utdanningsprogrammene, spesielt splitting av felles programfag på Vg2. Avdeling for læreplanutvikling har tilbudt seg å møte de faglige rådene som har behov for å drøfte saken nærmere med direktoratet. Frist: 15. desember 2014.

Saken ble så vidt diskutert på rådsmøtet 22. oktober. Følgende ble diskutert på møtet:

Rådet har lenge fått innspill om at det bør innføres valgfrie programfag på Vg2 landbruk og gartneri. Dette innebærer en fordypning mot hhv landbruk eller gartneri på Vg2. I forsøket med 2+2-modell for agronom og gartner er dette en del av læreplanen. Flere i rådet kommenterte at dette bør gjelde uavhengig av om agronom og gartner følger et 3-årig skoleløp eller en 2+2-modell, og at man ikke kan vente til evalueringen av forsøket med å innføre dette generelt.

FRNA må vurdere om valgfrie programfag/splitting/fordypning også er aktuelt for andre fag.

Etter diskusjonen ble det gjort følgende vedtak:

Saken settes opp på neste rådsmøte, og avdeling for læreplan inviteres til møtet.

Saken ble også diskutert på AU-møtet 12. november, hvor det var enighet om at problemstillingen ikke bare gjelder agronom og gartner, men også flere av fagområdene på naturbruk, blant annet:

- hest og hovslagerfag – FRNA er kjent med at det er store utfordringer i hovslagerfaget

- fiske og fangst – splitting kunne løst valg om sertifisering eller ikke

Else Høines i avd. for læreplanutvikling (Udir) orienterte om saken på rådsmøtet, og svarte på enkelte spørsmål fra rådet. Deretter diskuterte rådet saken.

Følgende kom opp under diskusjonen (her i hovedsak knyttet til programområde):

- Landbruk og gartnerier – i forsøket med 2+2-modell er det valgfrie programområder på Vg2. Dette bør innføres, uavhengig av om forsøket ender med at agronom og gartner blir et 2+2-løp eller ikke. Det ble også ytret et ønske om at dette innføres allerede nå. Dette er først og fremst viktig for landbruk, og vil muligens medføre noen svakheter for gartner.
- Hest- og hovslager – begge fag, men særlig hovslagerfaget, har store utfordringer. Det er blant annet en alvorlig mangel på faglærte hovslagere i Norge. Videre mener flere i bransjene at hovslagerfaget på videregående nivå har for lite av det teknisk-praktiske. Splitting på Vg2 kan være en av flere muligheter for å bøte på utfordringene i de to fagene. Dette vil diskuteres nærmere på dialogkonferansen rådet planlegger å avholde høsten 2015.
- De blå fagene
  - Enkelte i rådet mente det ikke er behov for splitting i de blå fagene
  - Andre mente at problemstillinger knyttet til sertifisering i Fiske og fangst muligens kan løses ved splitting på Vg2
  - Videre ble det stilt spørsmål ved om det kan være formålstjenlig å lage fordypninger i hhv biologisk og teknisk akvakultur?
- Dyrearbeiderfag – rådet planlegger en sonderingskonferanse våren 2015. Det er for tidlig å si om splitting kan bli aktuelt i dette faget
- Anleggsgartner, idrettsanleggsgfag og byggdrifterfaget må ses i sammenheng. Det er for tidlig å si om splitting på Vg2 kan bli aktuelt
- Det burde også være mulig med fordypning innen komplekse lærefag med «rette løp»

Vedtak:

Sekretær skriver ned noen hovedpunkter/forslag til svar basert på innspillene på rådsmøtet, og sender dette til AU. AU ser på detaljformuleringer. AU vedtar det endelige innspillet, som sekretæren deretter sender til direktoratet innen fristen, 15. desember.

3.5.14c Høring – Prosjekt til fordypning Vg1 og Vg2

Utdanningsdirektoratet har sendt på høring forslag til endringer i forskrift som regulerer prosjekt til fordypning for videregående trinn 1 og 2, yrkesfaglige utdanningsprogram. Høringsfristen er 12. desember 2014. Prosjekt til fordypning er et sentralt fag i yrkesfaglige utdanningsprogram og sekretariatet oppfordrer de faglige rådene til å avgi høringsuttalelse.

Høringsdokumentene finner dere her:

<http://www.udir.no/Regelverk/Horinger/Saker-ute-pa-horing/Horing---Forslag-til-endring-i-prosjekt-til-fordypning-for-videregaende-trinn-1-og-2-yrkesfaglige-utdanningsprogram/>

Etter en kort diskusjon på rådsmøtet 22. oktober (se evt. utkast til referat fra rådsmøtet) ble det gjort følgende vedtak:

Bodil og Solveig ser nærmere på saken til neste rådsmøte. Frist for å sende saksdokumenter til sekretæren er 19. november

AU diskuterte saken på møtet 12. november. Det er blant annet viktig at saken ses i sammenheng med

- Gjennomgang av tilbudsstrukturen
- Arbeidsgruppa om fleksibilitet (som bl.a Trine sitter i) – temaet diskuteres også her

Bodil og Solveig har utarbeidet et utkast til høringssvar. Solveig orienterte om utkastet på møtet. Trine supplerte med relaterte innspill fra diskusjoner i arbeidsgruppa om fleksibilitet.

Det ble en lang diskusjon knyttet til saken. Rådet var delt i synet på innholdet i fordypningsfaget.

Flertallet i rådet mente følgende:

- Det bør være mulig å ta relevante fellesfag fra Vg3 påbygging til generell studiekompetanse, programfag fra de studiespesialiserende utdanningsprogram eller andre programområder i eget utdanningsprogram fra Vg2
- Å fjerne muligheten til å benytte PTF til fellesfag/programfag fra studieforbereende vil minske rekrutteringen til yrkesfag

Mindretall i rådet mener at

- påbygning til studiekompetanse må i sin helhet gjøres etter avlagt fag/svenneprøve
- muligheten til å benytte PTF til fellesfag og programfag bør tas bort – dette vil styrke fag- og yrkesopplæringen

Vedtak:

Sekretæren gjør endringer i utkastet til hørings svar basert på innspillene på rådsmøtet. Hun sender deretter innspillet til AU for godkjenning, før det sendes inn til direktoratet innen fristen, 12. desember 2014.

3.5.14d Høring – forslag til læreplan i Utdanningsvalg

Utdanningsdirektoratet har sendt forslag til endring i faget Utdanningsvalg på høring. Sekretariatet mener faget Utdanningsvalg er et viktig fag i ungdomsskolen som skal gjøre elevene bedre forberedt på videregående opplæring. De faglige rådene avgjør selv om de vil avgi hørings svar i saken. Høringsfristen er 23. januar 2015.

Utdanningsdirektoratet foreslår endringer i formål, hovedområder, grunnleggende ferdigheter, kompetansemål og vurderingsordningen. Endringene skal etter planen tre i kraft fra 1.8.2015 og vil gjelde fra og med opplæringsåret 2015-2016.

Les og svar på høringsbrevet her:

<http://www.udir.no/Regelverk/Horinger/Saker-ute-pa-horing/Horing---forslag-til-endringer-i-utdanningsvalg/>

Forslag til endring i læreplan for Utdanningsvalg på ungdomstrinnet, finner dere i det elektroniske høringsverktøyet.

<https://hoering.udir.no/Hoering/11>

Bakgrunn for endring:

Utdanningsvalg ble etablert som obligatorisk fag på ungdomstrinnet i 2008. Faget erstattet det tidligere programfag til valg som ble midlertidig innført i Kunnskapsløftet 2006, og som det var frivillig for skolene å innføre.

Flere evalueringer de senere år har vist at det er noen særlige utfordringer med faget. En oppsummering fra evalueringene viser:

- Lærere både fra ungdomstrinnet og videregående opplæring er usikre på om faget gjør elevene bedre forberedt på videregående opplæring.
- Elevene er usikre på om faget er nyttig, og de er usikre på innholdet i faget.
- Sammenhengen mellom individuell rådgivning og faget utdanningsvalg bør utnyttes bedre. Det er store variasjoner mellom kommuner og skoler i hvordan denne sammenhengen praktiseres.
- Faget har store differensieringsutfordringer.

Kunnskapsdepartementet har tatt opp ulike sider ved faget utdanningsvalg i Meld. St. 20 På rett vei (2012-2013). Her blir det konkludert med at det skal tas en gjennomgang av læreplanen for utdanningsvalg med sikte på å tydeliggjøre fagets egenart og å gi elevene bedre innsikt i arbeidslivet og krav til utdanning. I tillegg skal det legges vekt på informasjon om muligheter for utradisjonelle fag- og yrkesutvalg knyttet til kjønn. Videre skal utdanningsvalg ha et faglig innhold som skal bidra til at elevene foretar valg som er riktige for dem.

Utdanningsdirektoratet fikk oppdraget med å endre faget utdanningsvalg i 2013. Etter en gjennomgang av læreplanen for utdanningsvalg foreligger det nå et revidert utkast, der det er tatt hensyn til føringene fra departementet.

AU diskuterte saken på møtet 12. november, hvor de var enige om at dette er et veldig viktig fag, og at rådet bør komme med en uttalelse.

Følgende ble spilt inn på rådsmøtet:

- Faget er mange steder for teoretisk i dag – det bør gjøres mer praktisk
- Det praktisk må komme tydeligere fram i fagets formål
- Det er viktig å få inn folk utenfra
- Skoleeiers ansvar bør tydeliggjøres
- Bedre rådgiving ville løst mye – må bli en satsing!
- Oppsummert: Dette er et viktig fag, men det fungerer ikke etter intensjonen

Vedtak:

Det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av Bodil Onsaker Berg, Petter Nilsen og Solveig Skogs. Arbeidsgruppen ser både på høringen om Utdanningsvalg og høringen om Arbeidslivsfaget.

3.5.14e Spørsmål til de faglige rådene om læreplanen i naturfag på VG1-Y

I langtidsplanen for perioden 2013-2016 framgår det at Utdanningsdirektoratet skal foreta en faggjennomgang av realfagene. Direktoratet har nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra skole- og UH-sektoren som skal vurdere innholdet i fellesfaget naturfag og programfagene biologi, kjemi, fysikk, geofag og teknologi og forskningslære i grunnopplæringen.

Arbeidsgruppen skal levere en rapport som gir beslutningstakere et kunnskapsgrunnlag blant annet om fellesfaget naturfag. Gjennomgangen skal derfor baseres på relevant forskning og må ses i sammenheng med Ludvigsenutvalgets arbeid.

Arbeidsgruppen skal blant annet:

- Vurdere naturfagets relevans for felles programfag på yrkesfaglige utdanningsprogram.

I den sammenheng er direktoratet interessert i å få innspill fra faglige råd, jf. Vedlagte spørreskjema. I dokumentet er det også en lenke til en rapport om Matematikk i norsk skole anno 2014: <http://www.udir.no/Tilstand/Forskning/Rapporter/Ovrige-forfattere/Matematikk-i-norsk-skole-anno-2014/> Se særlig på kapittel 5.4.

AU diskuterte saken på møtet 12. november. Saken har to aspekter for naturbruk:

- Det bør innføres obligatorisk 5-timers naturfag på naturbruk
- Yrkesretting – koblinger til foring etc. Mye av læreplanen på Vg1 er implisitt naturfagsstoff

Trine skal si noe om yrkesretting av fellesfag FYR-konferanse i desember, og har gjort et stort stykke arbeid i forhold til dette. Hun har tatt for seg naturfagslæreplanen og sammenliknet med kompetansemål på naturbruk. Trine orienterte om arbeidet hun har gjort, og rådet kom med enkelte innspill og kommentarer.

Vedtak:

FRNA gir Trine Merethe Paulsen fullmakt til svare på høringen, på bakgrunn av arbeid hun la fram på rådsmøtet og de innspill som da kom opp. Paulsen sender innspillet på høring i rådet (frist 8.12), før sekretæren sender det inn innen fristen, 15. desember 2014.

3.5.14f Høring - Endring i privatskoleloven (ny friskolelov)

Endring i privatskoleloven er sendt på høring, med frist 15. januar 2015. Selv om høringen kan vurderes til å være av en overordnet karakter, valgte sekretariatet allikevel å sende den ut til de

faglige rådene. Dette fordi flere yrkesfaglige utdanningsprogram rekrutterer fra privatskoler og at loven kan påvirke rekruttering og dimensjonering til de enkelte utdanningsprogram.

Departementet ber blant annet om høringsinstansenes syn på om private skoler som tilbyr yrkesfaglig opplæring skal gis anledning til å tilby Vg3 i skole for elever som ikke får tilbud om læreplass, eventuelt om et slikt tilbud bare bør gjelde for skoler som gir videregående opplæring i små og verneverdige håndverksfag.

Saken var oppe på AU-møte 12. november:

AU mener at på grunn av høringens politiske og prinsipielle karakter bør besvarelsen av høringen overlates til de respektive hovedorganisasjonene.

Vedtak:

AU anbefaler at FRNA ikke gir noen uttalelse på denne høringen.

FRNA støtter vedtaket fra AU-møtet 12. november 2014.

Vedtak:

FRNA avgir ingen uttalelse på denne høringen.

3.5.14g Høring – Kan EUs mobilitetsverktøy brukes for å godkjenne kompetanse?

Utdanningsdirektoratet har sendt spørsmål om bruk av ECVET (European credit system for vocational education and training) kan være et egnet verktøy for å godkjenne kompetanse, på høring. Høringsfristen er 23. januar 2015.

Direktoratet spør høringsinstansene om ECVET vil gjøre det lettere å overføre og anerkjenne enkeltpersoners læringsutbytte uavhengig av hvor og hvordan læringsutbyttet er oppnådd.

Les høringsbrevet her og svar på høringen her:

<http://www.udir.no/Regelverk/Horinger/Saker-ute-pa-horing/Kan-EUs-mobilitetsverktoy-ECVETEuropean-creditsystem-for-vocational-education-and-training-brukes-for-a-godkjenne-kompetanse1/>

Utdanningsdirektoratets vurderinger av ECVET som verktøy for nasjonal og internasjonal mobilitet finner du i det elektroniske høringsverktøyet vårt.

<https://hoering.udir.no/Hoering/8>

Direktoratet ber om høringsinstansene synspunkter på forslagene.

Det var enighet om at dette er et svært omfattende verktøy/sak. Videre var det enighet om at saken har stor betydning for yrkesfagene, men rådet var litt usikre på om det er noen aspekter ved saken som er særskilte for naturbruk.

Vedtak:

Randi Eikevik ser nærmere på saken, og sender et forslag til hørings svar til AU i forkant av neste AU-møte, 21. januar 2015.

3.5.14h Godkjenning av utenlandsk utdanning

Utdanningsdirektoratet har etter oppdrag fra Kunnskapsdepartementet 22.4.2014 blitt bedt om å utrede og anbefale en nasjonal ordning for godkjenning av utenlandsk fagutdanning. Direktoratet har derfor bedt de faglige rådene kommentere og gi innspill til saken, med frist 15.1.2015.

Videre ønsker Utdanningsdirektoratet at de faglige rådene innsjill tas med til fellesmøte for leder og nestleder i SRY og de faglige rådene den 22.01.2015 for en avsluttende diskusjon før oppdragsbrevet besvares.

Saken ble i liten grad diskutert, men det var enighet om følgende:

- Dette er en viktig, men vanskelig sak
- Det bør utarbeides rutiner for å gi råd/veiledning i forhold til hva som mangler for de som ikke blir godkjent

Vedtak:

Bodil Onsaker Berg formulerer et utkast til svar fra FRNA, og sender dette til AU. Når AU har kommet til enighet sender sekretæren innspillet til direktoratet.

4.5.14 Voksne

Knut Maarud i Udir holdt en presentasjon om direktoratets arbeid med voksne (se vedlagte power-point-dokument). Presentasjonen omhandlet blant annet:

- Satsinger hvor voksne er tema:
  - Samfunnskontrakten for flere læreplaner
  - Stortingsmelding om livslang læring og utenforskap – legges fram høsten 2015
  - Det ser imidlertid ikke bra ut i forhold til Samfunnskontraktens mål
- Statistikk om voksne, med fokus på naturbruk
- Ulike veier til fagbrev som voksen
  - Deriblant Stimuleringsmidler fra VOX «Fagbrev på jobb»
- Voksenretten - tilbud
- Det ble stilt noen spørsmål til refleksjon, bla
  - Bør det stilles krav om bestått eksamen i fellesfag også for praksiskandidater?
    - Rådet var litt usikre, men noen mente: ja

FRNA stilte enkelte spørsmål underveis. Det ble blant annet stilt spørsmål om Udir har tall for antall voksne som er ufaglærte før de begynner på en fag- eller yrkesopplæring. Direktoratet har ikke tall for dette.

Det ble etterspurt en begrepsforklaring for noen aktuelle ordninger. Under følger en forklaring av noen aktuelle begreper:

- Lærekandidater/lærekandidatordningen
  - Lærekandidatordningen er tilpasset de som ønsker videregående opplæring i bedrift, men som ikke har forutsetninger for å nå kravene til fag- og svenneprøven.
  - Lærekandidaten kan tegne opplæringskontrakt med en bedrift med sikte på et lavere nivå enn fag- eller svennebrev.
  - Det er et individuelt tilpasset løp.
  - Opplæringen avsluttes ved at lærekandidaten går opp til en kompetanseprøve.
- Praksiskandidater/praksiskandidatordningen
  - Ordningen gjør det mulig å ta fag- eller svenneprøve på grunnlag av allsidig praksis i faget som er 25 prosent lengre enn den fastsatte læretiden. Allsidig praksis i faget henviser til lærefaget (Vg3-læreplanen).
  - Praksiskandidater trenger ikke å ha bestått fellesfagene (norsk, engelsk, matematikk, naturfag, samfunnsfag og historie) for å få utstedt fag- eller svennebrev.
  - Praksiskandidater går opp til samme praktiske prøve som lærlinger.
  - Praksiskandidater må ha bestått en egen eksamen før de melder seg opp til fag- eller svenneprøven.
  - Les mer om praksiskandidatordningen her: <http://www.udir.no/Regelverk/Finn-regelverk-for-opplaring/Finn-regelverk-etter-tema/Fag--og-yrkesopplaring/Praksiskandidatordningen/>
- Praksisbrevordningen – er fortsatt under utprøving
  - Ordningen gir en mulighet til å avlegge en praksisbrevprøve etter to års opplæring. Etter disse to årene skal kandidaten kunne oppnå, og få dokumentert, en yrkeskompetanse som arbeidslivet kan bruke. Kandidaten skal etter praksisbrevprøven kunne fortsette opplæringen og oppnå full kompetanse innen faget i løpet av ordinær opplæringstid.
  - Opplæringen skjer med utgangspunkt i egne læreplaner utarbeidet for forsøket.
  - Les mer om praksisbrevet her: <http://www.udir.no/Lareplaner/Forsok-og-pagaende-arbeid/Praksisbrev---Lokale-forsokslareplaner/>
- Realkompetansevurdering:

- Realkompetansevurdering har som formål å anerkjenne en persons kompetanse vurdert etter Læreplanverket for Kunnskapsløftet, uavhengig av hvor og hvordan kompetansen er tilegnet/ervert. Gjennom vurderingen får den voksne dokumentert sin kompetanse uten å måtte gå veien om tradisjonelle prøveordninger. Formålet er å finne ut av hva den voksne kan og dokumentere dette. Realkompetansevurderingen fastslår om, og på hvilket nivå, den voksnes kompetanse er likeverdig med den kompetansen som bestått videregående opplæring gir.
- Les mer om vurderingsordningen her:
http://www.udir.no/PageFiles/82345/retningslinjer_realkomp_vgo.pdf?epslanguage=no

På bakgrunn av orienteringen og diskusjonene ble det diskutert om voksne bør være en del av rådets handlingsplan.

Vedtak:

Voksne tas med i FRNAs handlingsplan (se også sak 8.5.14).

5.5.14 Arbeidsgruppe som skal se nærmere på behov for læreplanendringer i akvakulturfaget

På rådsmøtet 6. juni 2014 (sak 4.3.14) ble det vedtatt at det skulle nedsettes en arbeidsgruppe som skulle se nærmere på behov for læreplanendringer i akvakulturfaget. Gruppen består av Knut-Erik Svendsen, Trine-Merethe Paulsen og Terje Bolstad. Kim Unstad og Robert Skarpnes involveres ved behov.

På AU-møte 17. september gjorde AU tre vedtak i tilknytning til saken:

- At arbeidsgruppa også skal orientere om Meld St. 22 (2012-2013). *Verdens fremste sjømatnasjon* http://www.regjeringen.no/nb/dep/nfd/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-22-20122013.html?regj_oss=1&id=718631
- AU foreslår at gruppa som ser på læreplanen skal få et utvidet mandat til også å se på tilbudsstrukturen
- AU foreslår at også Eikevik kobles inn i arbeidsgruppa

Fordi arbeidsgruppa ikke enda hadde hatt sitt første møte, ble saken i liten grad diskutert på rådsmøtet 22. oktober (arbeidsgruppa hadde sitt første møte 23. oktober). Det ble gjort følgende vedtak på rådsmøtet 22. oktober:

Saken settes opp på neste rådsmøte. Randi Eikevik holdes oppdatert på hva gruppa kommer fram til på møtet 23. oktober, og deltar eventuelt på senere møter.

Trine-Merethe Paulsen ga en orientering om status for gruppas arbeid (et notat om dette var vedlagt innkallingen). Gruppen har så langt kun avholdt et møte. De ønsker å avholde et møte i Trondheim tidlig i 2015, hvor de utover læreplanen for Vg2 akvakultur også vil se arbeidet i sammenheng med gjennomgang av tilbudsstrukturen, fiske og fangst og oppdraget om å vurdere splitting på Vg2. Det gjenstår også noe arbeid etter endringen som ble gjort i læreplanen for fiske og fangst høsten 2014, og gruppa vil se nærmere på det. Bakgrunn for valg av sted for møtet, er at tre av medlemmene bor i, eller i nærheten av, Trondheim.

Trine sa også noen ord om Meld. St. (2012-2013). *Verdens fremste sjømatnasjon*. Det står mye bra om kompetanse i meldingen, men fagopplæring er i liten grad nevnt. Arbeidsgruppa vurderer om de vil gi et innspill hvor de understreker betydningen fagopplæringsnivået har for næringa.

Vedtak:

Arbeidsgruppa søker til direktoratet om midler til å avholde et arbeidsgruppemøte i Trondheim tidlig i 2015, i Fiskarlagets møtelokaler. Møtet må avholdes før neste rådsmøte, 3. februar 2015, hvor saken settes på dagsorden.

6.5.14 Forsøket med 2+2-modell for agronom og gartner

Saken var på agendaen på rådsmøtet 22.oktober, hvor Utdanningsdirektoratet blant annet orienterte om status i forsøket. Det ble gjort følgende vedtak på rådsmøtet:

Det er viktig at FRNA holdes orientert om forsøket. Saken settes på dagsorden for neste AU-møte, hvor en videre strategi må legges.

Følgende ble diskutert på AU-møtet 12. november:

- det bør nedsettes en referansegruppe. Det ble diskutert om referansegruppa kun bør bestå av rådsmedlemmer eller også øvrige aktører, eksempelvis direktoratet.
- rådets fylkesbesøk bør legges til et av forsøksfylkene

Det ble gjort følgende vedtak:

AU foreslår at det oppnevnes en referansegruppe for forsøket bestående av Arvid, Petter og Solveig, som var med i læreplangrupperarbeidet. For øvrig avventer faglig råd et innspill fra direktoratet om plan for videre oppfølging.

Norsk Landbrukstenester (NLT) arrangerte en samling om forsøket i Bodø 19. og 20. november. Petter Nilsen, Solveig Skogs, Arvid Eikeland og Ragnhild Bølviken (sekretær) deltok på samlingen. Arvid ga en kort oppsummering fra samlingen. Alle som deltok var enige i at det var en nyttig samling.

FRNA diskuterte hvordan rådet skal følge forsøket videre.

Vedtak:

FRNA danner en intern referansegruppe som skal følge forsøket fortløpende. Gruppa består av Arvid, Petter, Solveig og Bodil.

Rådet ber direktoratet gjennomgå organiseringen av forsøket, og sørge for at faglig råd er representert i styringsorganene for forsøket.

7.5.14 Sonderingskonferanse om smådyr

FRNA planlegger en sonderingskonferanse om smådyr/dyrehold. Det er nedsatt en arbeidsgruppe for konferansen bestående av Bodil Onsaker Berg, Solveig Skogs og Trine-Merethe Paulsen, med mandat om å komme med forslag til tidspunkt for konferansen, hvilke miljøer som bør inviteres, samt innhold og avgrensning av tema.

Vedlagt innkallingen til rådsmøtet 22. oktober var en skisse med ideer for konferansen, samt en oversikt over potensielle aktører/personer som bør inviteres (en oppdatert oversikt ligger også vedlagt referatet). Solveig og Bodil orienterte om hva arbeidsgruppa har tenkt så langt, deriblant at dialogkonferansen er planlagt i mars 2015. På bakgrunn av dette ble det gjort følgende vedtak:

Sekretæren undersøker om FRNA kan arrangere to konferanser i 2015. Arbeidsgruppen jobber videre med konferansen og lager forslag til et mer detaljert program. Rådet oppfordres til å sende forslag til andre kontakter og organisasjoner (ildsjeler) som kan inviteres. Når program er klart sender sekretæren ut invitasjon/program.

På AU-møtet ble det gjort følgende vedtak:

AU forslår at det søker om to dialogkonferanser; smådyr våren 2015 og hest og hovslager høsten 2015.

Ragnhild Bølviken (sekretær) orienterte på rådsmøtet om at det må skrives en/flere skriftlig(e) søknad(er) til direktoratet om å få avholde dialogkonferansene.

Trine-Merethe Paulsen ba om å fritas fra arbeidet i arbeidsgruppen.

Vedtak:

FRNA søker om å arrangere to konferanser i 2015

- en sonderingskonferanse med fokus på smådyr/«dyrefagarbeider» - våren 2015, foreslått dato: 10. mars
- en dialogkonferanse med fokus på hest- og hovslager – høsten 2015

Rådet ser for seg et deltakertall på ca 30 personer per konferanse. Videre vil rådet foreslå at direktoratet dekker møtelokaler og lunsj, samt reiseutgifter for rådets medlemmer, mens øvrige deltakere må betale reise og opphold selv.

Trine-Merethe Paulsen skriver et utkast til søknad til direktoratet, som AU vedtar, før sekretæren sender den inn. Dersom søknaden blir innvilget får sekretæren ansvar for å finne møtelokaler, samt å sende ut en første invitasjon til potensielle deltakere. En mer detaljert dagsorden vil sendes ut når det nærmer seg.

Etter at utkast til søknad er skrevet, fritas Trine fra arbeidet i gruppen.

8.5.14 FRNAs handlingsplan

FRNAs handlingsplan ble diskutert på AU-møtet 12. november, hvor AU foreslo at følgende saker danner FRNAs handlingsplan:

- oppfølging av/tiltak i Meld. St. 20, særlig
  - gjennomgangen av tilbudsstrukturen (hovslager, smådyr)
  - splitting Vg2
- FRNAs utviklingsredegjørelse
- Må også ses i sammenheng med gjennomgående dokumentasjon

AU foreslo at handlingsplanen ikke skal være for detaljert, men av en overordnet karakter.

Vedtak:

FRNA støtter i hovedsak AU sitt forslag til handlingsplan, med noen justeringer. Handlingsplanen skal ikke være for detaljert. Følgende saker danner FRNAs handlingsplan:

- oppfølging av/tiltak i Meld. St. 20, særlig
  - gjennomgangen av tilbudsstrukturen (hovslager og smådyr – i første omgang gjennom dialog/sonderingskonferanser, de blå fagene, jfr. den blå arbeidsgruppa)
  - splitting programfag Vg2
- FRNAs utviklingsredegjørelse
- Oppfølging av forsøket med 2+2-modell for agronom og gartner
- Voksne
- Handlingsplanen må også ses i sammenheng med gjennomgående dokumentasjon

På bakgrunn av disse punktene, skal AU legge til rette for de sakene rådet skal ta stilling til.

9.5.14 Anleggsgartner – fra Naturbruk til Bygg og anleggsteknikk?

NAML vil ta opp til vurdering om anleggsgartnerfaget skal flyttes fra Naturbruk til Bygg- og anleggsteknikk. Kai Raundalen orienterte om dette.

Vedtak:

FRNA tar saken til orientering. Rådet vil komme tilbake til saken ved en senere anledning.

10.4.14 Omprioritering av ressurser for SRY og faglige råd 2015

Som varslet i epost 20.11.2014 gjøres det noen omprioriteringer av ressurser for SRY og faglige råd 2015:

«Med bakgrunn i Meld. St.20 har direktoratet mottatt oppdrag der tilbudsstrukturen i yrkesfaglige utdanningsprogram skal gjennomgås.

I prosjektplanen for gjennomføring av oppdraget legges det til grunn bred involvering av partene gjennom etablering av arbeidsgrupper for hvert utdanningsprogram.

Formålet med gjennomgangen er økt verdsetting, mer relevante opplæringstilbud, etter kriterier som rekruttering, gjennomføring med fag/svennebrev eller yrkeskompetanse og verdsetting på arbeidsmarkedet.

For lærefag/yrkeskompetanser som faller utenfor relevanskriterieriene, skal det foreslås alternative løsninger. Disse løsningene kan for eksempel innebære sammenslåing eller nedlegging av fag.

Gjennomgangen kan også innebære forslag om andre opplæringsmodeller for deler av tilbudsstrukturen.

Dette er et omfattende oppdrag der utdanningsmyndighetene har store forventninger til et godt resultat og flere læreplasser.

Utdanningsdirektoratet mener derfor det er viktig å konsentrere og prioritere ressurser bl a til arbeidet med gjennomgangen av tilbudsstrukturen i 2015.

Utdanningsdirektoratet har med bakgrunn i ovennevnte besluttet at SRY og de faglige rådenes årlige fylkesbesøk og utenlands studiereiser ikke gjennomføres i 2015.»

Etter å ha mottatt meldingen fra Utdanningsdirektoratet sendte Arvid Eikeland en epost til AU, med kopi til direktoratet, hvor han uttrykte misnøye med beslutningen. I eposten skrev Eikeland blant annet at han mener at rådet må reagere på dette.

Vedtak:

Saken tas til orientering. Se sak 12.5.14.

11.5.14 Invitasjon til presentasjon av forskningsrapporter

«Torsdag 4. desember 2014 inviteres SRY, tre representanter fra hvert av de ni faglige rådene, den partssammensatte oppfølgingsgruppen i Samfunnskontrakten og FFU til en presentasjon av to forskningsrapporter innen fag- og yrkesopplæring.

- Fafos delrapport om utprøvingen av alternativ Vg3 for elever som ikke får læreplass. Publisert 12.11.14. [Lenke til rapporten](#)
- Nifus sluttrapport om opplæringskontorenes rolle. Publiseres 1.12.14.

Tid: kl 10.00-11.30

Sted: Auditoriet i Utdanningsdirektoratets lokaler i Oslo, Schweigaards gate 15 B

Det er satt av 30 minutter til hver presentasjon, med påfølgende 15 minutter til spørsmål.»

FRNA må ta stilling til hvilke tre representanter som skal delta på presentasjonen.

Vedtak:

Solveig Skogs deltar fra FRNA. I tillegg spør sekretæren om noen av de som ikke deltok på rådsmøtet ønsker å delta.

12.5.14 Møteplan for 2015

AU presenterte sitt forslag til møtedatoer for 2015 (se innkalling til møtet). På bakgrunn av dette vedtok rådet møteplan for 2015.

Vedtak:

AU-møter avholdes følgende datoer:

- 21. januar
- 25. mars
- 27. mai
- 9. september
- 18. november

Rådsmøter avholdes følgende datoer:

- 3. februar
- 15. april
- 10. juni
- 23-24. september – foreslås avholdt i Buskerud/Vestfold, kombinert med befaringer/møter tilknyttet forsøket med 2+2-modell for agronom og gartner

- 1-2. desember (todagers rådsmøte, inkludert julemiddag 1. desember)

Alle møter uten særskilte kommentarer avholdes i Utdanningsdirektoratets lokaler i Oslo.

For øvrig planlegges følgende aktiviteter (se sak 7.5.14):

- Dialogkonferanse – smådyr/»dyrefagarbeider» - 10. mars
- Dialogkonferanse hest- og hovslager – høsten 2015

Rådet har i tillegg følgende innspill til Utdanningsdirektoratet:

FRNA beklager omfordelingen av ressursene til de faglige rådene (jfr sak 10.4.14). Rådet ønsker å legge et av rådsmøtene til Buskerud/Vestfold, for kombinere møtet med oppfølging av forsøket med 2+2-modell for agronom og gartner. Rådet foreslår å legge besøket/møtet til 23-24.9.2015.

13.5.14 Orienteringssaker

Nasjonal Digital læringsarena – workshop 23. oktober

Trine orienterte om saken. Medlemmer i FRNA vil settes opp på en nyhetsbrevliste for NDLA, og må eventuelt selv melde seg av dette.

I tillegg ble det orientert om følgende saker i innkallingen til møtet, men hvor det ikke ble tid til å gå inn i sakene:

- Svar fra KD på brev om tilskuddsordning (brevet lå vedlagt innkallingen).
- Fellesmøte med statsråden, SRY og ledere og nestledere av faglige råd, 4. desember 2014. Ledere og nestledere ble oppfordret til å sende inn innspill til tema å ta opp med statsråden. Følgende innspill ble sendt inn fra leder og nestleder i FRNA:
  - Mangelfull oppfølging av innspill om behovet for en økning av stipendordning for de elever som tar yrkesfag/behov for økning av lærlingtilskuddet
  - Behov for ekstra tiltak/midler for oppgradering av utstyrsparken i videregående skoler
  - Behov for mer satsing/økonomiske midler for å kunne gjennomføre grunnleggende norskopplæring for arbeidsinnvandrere. Dette er ikke innbakt i budsjettet for BKA.
  - Det trengs mer ressurser for å følge opp Meld. St. 20 og foreslåtte iverksatte tiltak
- Fafos rapport «Alternativ Vg3 for elever som ikke får læreplass. Underveisrapport» er nå publisert. Dere finner rapporten her: <http://www.udir.no/Tilstand/Forskning/Rapporter/FAFO/Fornoyd-med-alternativ-Vg3/>
- Søkere til læreplass og godkjente kontrakter per 1. november 2014 <http://www.udir.no/Tilstand/Analyser-og-statistikk/Fag--og-yrkesopplaring/Sokere-og-godkjente-kontrakter/Sokere-til-lareplass-og-godkjente-kontrakter-2014/>
- 33 prosjekter får midler til økt samarbeid mellom skole og arbeidsliv <http://www.udir.no/Spesielt-for/Fag-og-yrkesopplaring/Artikler/33-prosjekter-far-stotte-til-a-styrke-samarbeidet-mellom-skole-og-lokalt-arbeidsliv/>

Vedtak:

Informasjon tas til orientering.

14.5.14 Eventuelt

Trine-Merethe Paulsen – permisjon fra AU

Trine orienterte rådet om at hun ønsker permisjon fra AU våren 2015.

Vedtak:

Trine Merethe Paulsen får permisjon fra AU våren 2015. Bodil Onsaker Berg går inn som nestleder 2 i denne perioden.

Høringsverktøy

Solveig Skogs tok opp at høringsverktøyet Utdanningsdirektoratet har begynt å benytte er lite brukervennlig. Skogs savner en word-versjon av høringsverktøyet som kan brukes som

arbeidsverktøy (eksempelvis for å sende ulike utkast og versjoner mellom rådsmedlemmer), før endelig høring legges inn ved hjelp av høringsverktøyet.

Solveig fikk støtte for sitt innspill i FRNA.

Vedtak:

Sekretæren skal videreformidle FRNAs ønske om å bedre brukervennligheten ved høringsverktøyet, eksempelvis ved også å legge ved en word-versjon av høringen som kan brukes som arbeidsverktøy.